

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

In solennitate Ascensionis Domini nostri Iesu Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

bi se abscondere, illuc se imprimere, & in recordatione diuinæ bonitatis impugnationis suæ obliuisci, ab omnibus quoque ibi phantasijs, perturbationibus, imaginationibusque exui.

Qui voluerit huius rei veritatem experiri, incipiat ac perseueret, & cepti illum non pœnitebit. Itaque *hec est dies quam fecit Dominus*, & ipse est dies, *exultemus & letemur in ea*. Vtinam eo peruenissemus, vt nulla res alia nos gaudio possit afficere, præter hanc diem, id est, præter Deum, nulla mœrore, præter culpam siue peccatum. Hoc tribuat nobis Dominus Iesus Christus, pro nobis crucifixus, mortuus ac rediuuus in secula benedictus, Amen.

Tetati quomodo sese in Christi vulneribus abscondant

IN SOLENNITATE ASCENSIONIS
Dominii nostri Iesu Christi.

De multiplici iubilo, quo Christus ascendit in cœlum, & qua via sit illum sequendi. Sermo I.

Ascendit Deus in iubilo, Psal. XLVI. Ascensionem Domini fratres charissimi non minus cœlo quam mundo festiuam hodie recolimus: cuius lætitiã, quanta fuerit tum Christo ascendenti, tum angelis & electis omnibus, quantaque & hodie & perpetuo maneat, nemo potest explicare, nemo capere. In terris magna agitur celebritate gaudium, si rex, si princeps, si dominus nouus in regnum, ducatur, aut ciuitatem eligitur, instituitur, aut introducitur, atque adeo nihil non offertur festiuum, vt si quis tunc tristitiam ibi vel simularet, haudquaquam careret suspitione, ne inuideat, neue iniquum aliquod in dominũ meditetur. Itaq; immenso gaudio, cœlum terraque tripudiat, quãdo vniuersorum Dominus, quãdo rex & redemptor noster: imò & frater noster cœlos petit, captiuam ducens secum sanctorum patrum, quam liberauerat, captiuitatem. Non minori quoque nos hodie gaudio debemus eidem congratulari: qui quamuis in terra licet detinemur incolatu hospites, adoptione tamen sumus cœli ciues. *Venite igitur exultemus Domino, iubilemus Deo salutari nostro.* Quandoquidẽ Deus ipse noster ascendit in iubilo, iubilũ dicunt sancti, inexplicabile gaudiũ cordis: vel iubilus est ineffabile gaudiũ, q̄ nec taceri potest nec exprimi valet (adde) q̄ habetur pro æternis. Multiplici iubilo ascendit Christus. Primum, in iubilo proprio. Siquidem iubilauit quod voluntatem Patris impleuit: quod diabolus non potestate, sed iustitia superauit: quod denique opus nostræ redemptionis consummauit. Nam si tam immodico ad patientiũ desiderio arctabatur, vt diceret: *Baptismo habeo baptizari, & quomodo corarior vsque dum perficiatur?* nimirum æstuantissima charitate salutem nostrã accelerari fitiens: quanto nunc putandus est gaudio exultasse, quando quod tam vehementer cupiebat accelerandum, vidit consummatum? Quantum exultabat, quando iam non modo quæ ad animarum remedia essent, sciuit parata, verũ etiam quæ ad sanitatem, quæ ad integritatem, quæ ad gloriam denique perfectam pertinerent, ingenti sanctorum exercitui suo vidit munere collata? Iterum, Ascendit Deus in iubilo angelorum. Iubilauerunt etenim angeli de hominum reparatione. Quid ni iubilarent de tot hominum plena

Psal. 47.

Psal. 94.

Psal. 46.

Iubilus qui sit.

Christum multiplici ascendisse iubilo.

Luca 12.

Iubilandi Christo causa quæ fuerit.

Angelis quænam fuerit iubilandi ratio.

Luc. 15.

Fff

feli

Pfal. 6.

Luc. 2.

Apostolos
iubilasse
propter tria.Iubilandi
patribus ra-
tio triplex
fuerit.

Ioan. 14.

Ascendenti
Christo cur
potissimum
sit congru-
tandum.

Hebr. 6.

1. Ioan. 2.

Ioan. 14.

Augustin.

Vitæ ater-
næ quanta
iucunditas.

Mich. 1.

Ascensus
Christi duo
qui sint.

Ioan. 10.

Pfal. 67.

Pfal. 46.

Lucæ 14.

Gregorius.

felicitate, qui tantopere gaudent vel de vnius peccatoris conuersione? Iubila-
uerunt de suâ ruinâ restauratione seu restitutione, utpote quod benigne se-
cisset Dominus in bona voluntate Sion, quando iam impleret ruinas, & ad-
ficarentur muri Hierusalem. Iubilauerunt de sui regis exaltatione. Nam
eidem mox nato, & ad miseras nostras perferendas, ad passiones quoque re-
lerandas accincto lætabundi gloriam cecinerunt, quid iam cum spolijs victo-
ri ascendenti ac triumphanti ad patris dextram redeunti laudum, præcon-
orum, atque gaudiorum obtulere?

Tertio, iubilauerunt Apostoli etiam propter tria. Propter Christi glo-
rificationem, propter Spiritus sancti promissi certam expectationem, &
propter gentium vocandarum conuersionem. Quarto, iubilauerunt sancti
patres redempti cum Christo ascendentes, tum quod ab infernali sunt carce-
re liberati, tum quod angelorum agminibus sunt associati tum denique eorum
beatitudinem ex visione sanctæ Trinitatis sempiternam sunt adepti. Inter
hos nobis est etiam iubilandum gratulantibus Christo regi nostro, quod in-
trauit in gloriam suam. *Si diligeretis me*, ait Christus, *gauderetis utique, quia*
vado ad patrem. Si diligeretis me, inquit, non tantum amore concupiscentia
videlicet quo vobis ex me bene optatis: sed amicitia, qua mihi, id est, corpo-
ri meo glorificationem fauetis: *gauderetis*, id est gratularem mihi, quod
vado ad patrem. Et reuera merito quidem. Nam Titum Vespasiani filium
deo lætatum referunt pro exaltatione patris ad imperium Roman. ut nimo
mox gaudio corpus eius languesceret: & anima Christiana, anima religiosa,
pro honore, pro exaltatione, pro glorificatione domini & sponsi sui exulta-
bunda & laudans non iubilabit, aut prædilecti casto non languebit amore.
Gaudeamus igitur, quia Christus vadit ad patrem. Gaudeamus, quia præ-
cursor pro nobis introiuit in gloriam patris, ut aduocatam habeamus
cœlis. Gaudeamus, quia vadit parare nobis locum. Locum, in quo ut Augu-
stinus ait, tanta est pulchritudo iustitiæ, tanta est iucunditas lucis æternæ,
quod si non liceret amplius in ea manere, quam vnius diei mora, propter
hoc solum innumerabiles anni huius vitæ, pleni delictijs & circumstantijs
bonorum temporalium, rectè meritoque despicerentur. Hunc locum nobis
parat, non qui modo non sit, sed quia illo nos dignos facit, & ius possiden-
di nobis tribuit: illum nobis aperiens, nobis ad illum iter ostendens, & nos
in viadeducens. *Ascendit*, inquit Micheas, *pendens iter ante eos*. Duo sunt
Christi ascensus. Primus est (quem iam pridem recolimus) quo ut passus
bonus pro ouibus suis animam suam positurus, ascendit in crucem. Alter
quo hodie ascendit in cœlum. In primo ascendit super occasum, quando in lig-
no nostram naturam in semetipso suspendit, & in cruce moriens mortem
calcauit. In altero ascendit in iubilo, quando naturam eandem super cœles-
tiorum ad patris dextram leuauit. Illic nobis iter pandens, quo sequendum
sit, monstrauit: hic se imitantibus in gloriam suam intrandi copiam fecit.
in priori patiendi exemplum docuit, in præsentis gloriæ suæ ut consors
efficiamur compotes fecit. Vtrunque ascensum complexus est, ad verumque
nos inuitauit, quando dicebat. *Oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam*
suam. Nonne & multo magis oportet nos pati, si in gloriam intrare conu-
dimus alienam? Si hunc sine flagello non exiit, inquit Gregorius, qui sine
peccato

peccato venit, quomodo illi flagello digni non sunt, qui cum peccato venerunt? Ascendit igitur Dominus noster Iesus Christus in crucem, iter pandens ouibus suis quo sequantur. Siquidem ipse est pastor ille, qui cum proprias oves emiseric, ante eas vadit, & oves illum sequuntur. Sequamur eum fratres, quia hæc via est, qua nos oporteret intrare in regnum Dei. *Omnes qui placuerunt Deo, per multas tribulationes transierunt fideles. Ludibria & verbera sunt experti, insuper & vincula & carceres. Lapidati sunt, secti sunt, tentati sunt, in occisione gladii mortui sunt. Circumierunt in melatu, in pellibus caprinis egentes, angustiiati, afflicti, quibus dignus non erat mundus, in solitudinibus errantes, in montibus & speluncis, & cauernis terra* Hæc est via Domini, hæc porta Domini & iusti intrabunt per eam. Hoc modo in crucem ascendere, est post Dominum ire. Hæretici nostri & sine operibus bonis, & sine passionum, hoc est, aduersitatum tolerantia: imò & facinoribus pleni & flagitijs obruti, sperant se introituros regnum Dei. Verum hæc non est spes, sed inconsulta præsumptio. Aded faciunt misericordem Deum, vt desinat esse iustus. Aded putant bonum, quasi eorum flagitijs faueat. Verum hoc non est esse bonum, sed pessimum. Non hanc viam elegit Dominus, non docuit. Nemo alia via præsumat querere regnum cælorum, præter eam quam & Christus docuit & ambulauit. *In mundo ait Christus, pressuram habebitis. Et iterum: Mundus gaudebit, vos autem contristabimini.* Hæc est via arcta, quam paucis peruiam fecit Christus. Quapropter gaudium nostrum sit hæc tristitia fortiter ac hilariter perpeti, expectantibus illud tempus quo simul finiantur tristitia, & in gaudium vertantur omnia. Valeant cum gaudijs suis hi, qui terrena sapunt, qui cælestia neque expectant neque quarunt, quia non quemadmodum debent, quarunt. Vos autem charissimi fratres inter infirmitates, inter tentationes, in contemptu, in fame & siti: postremo, inter aduersa quæcunque per patientiam curratis ad propositum nobis certamen, aspicientes in autorem fidei, & consummatorem Iesum qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contempta. *Revergate enim qui talem sustinuit a peccatoribus aduersus semetipsum contradictionem, vt non fatigemini animis vestris deficientes.* Scitis quanta passus est magister vester. Scitis quanta rursus passionis ipsius corona, quanta post eius dolores & gemitus secuta sint gaudia. Ascendit quidem ipse hodie in iubilo, sed nobis tamen vestimenta suæ passionis pro testamento hic in sui memoriam & pro sui imitatione reliquit. Cecidit Helix nostro in cælum ascendenti pallium eius, quod nobis non modico desiderio est leuandum. Quod ais pallium? Nempe vestimentum illud quod angeli mirabantur in ascendente rubrum, dicentes: *Quare rubrum est vestimentum tuum?* Quibus Dominus quoque respondens: *Torcular, inquit, calcavi solus.* &c. Itaque pallium Helix nostri, pallium, inquit, Domini Iesu in hac mortali vita fuit torcular, hoc est, pati & despici, quicquid carni durius erat eligere, patris voluntatem magis quam propriam facere, vulnerari, sanguine proprio rubricari, crucifigi & mori. Hoc pallium cecidit Helix, eidem resurgenti & ascendenti quia *resurgens ex mortuis, iam non moritur, nec mors ei ultra dominabitur.* Hoc pallium cecidit Christo, relictum est nobis: quandoquidem *Christus passus est pro nobis, nobis relinquens exemplum, vt sequamur vestigia eius.* Non vult nobis sufficere, quod ipse passus sit pro nobis, nisi & nos aut bona operando, aut dura patiendo eius amore sustineamus.

Ioan. 10.
Judith. 8.
Hebr. 11.
Via recta ad cælum ducens quæ sit.
Psal. 117.
Spes Luthe- ranorum qualis.
Ioan. 16.
Ibidem.
Matt. 7.
Hebr. 11.
4. Reg. 2.
Pallium Helix mystice quid.
Esaia 63.
Ioan. 5.
Rom. 6.
1 Pet. 2.
Pallium cuiusmodi Christus nobis reliquit.

1. Cor. 1.

Aquæ pal-
lio Christi
quomodo
diuidantur.
4. Reg. 2.

neamus. Sequamur exemplum eius necesse est, & regnum cœlorum quanti illi constat, tanti nos quoque comparemus. Ita enim comparabimus: sed hoc hoc quidem, nisi per ipsum. Quid enim sunt opera nostra, quid patientia nostra ad regnum cœlorum? Sed proinde hoc dictura sit, si in primo ascensu socij fuerimus passionis, in altero confortes erimus & gloria. Ad hanc gloriam nos inuitat Christus, ad hanc nos expectat, ad hanc nobis viam quocumque parat, cū nos castigando, cū nostra desideria praua præpediendo, cū conuulsos illicitos refrenando, cū ad meliora nos impellendo fatigat. Quæ cū hilariter de manu eius accipimus, cū gratias agentes, æquanimiter sustinemus, pallium quod Christo cecidit, leuamus. Hoc pallio tribulationum aquas, vt Hælisæus, quæcunque occurrerint percutientes diuidimus, vt sicco, hoc est, inoffenso pede transeamus. Quippe, cū nihii sic tentationum fluctus comprimat, nihil aduersitatum vndas aded mitiget, nihil patientibus pericula non excludat, quam Dominum nostrum Iesum Christum pro peccatis nostris ex charitate, vt nos redimat, patientem contemplari, omnia quæ super nos venire permittit, de manu ipsius accipere, ac in eius beneplacitum penitus nos illi resignare, vt pote qui nihil magis quam salutem nostram diligens, cuncta in vtilitatem nostram instituit: propterea ab omni creatura benedicendus atque laudandus in secula, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

*Quod via abnegationis & patientia via est ascendendi post Christum
in cœlum. Sermo II.*

Ioan. 14.

Via post
Christum
ascendendi
in cœlum
quæ sit.
Matth. 7.

Augustin.

1. Cor. 13.
1. Pet. 2.

Ascendit iter pandens ante eos. Mich. 2. Charissimi fratres, ascensione Iesu Christi Domini nostri in cœlum hodie colimus, vnde certantibus fidem, hominibus quoque cœlorum esse reuerentiam portam. Habemus nihilo minus spem firmam introeundi post Iesum, tanquam post regem milites, post caput membra. Aperta nobis est porta, & via quæ illam ducit, nobis manifesta est, Christus ipse nobis est via. In se namque docuit monstravit viam qua perueniamus ad cœlum. Vita eius via nostra est. Scimus, charissimi fratres, quomodo vixerit, quomodo passus, quomodo mortuus sit Christus, quomodo deinde resurgens ascenderit in cœlum. Hanc imitationis viam necesse nos ambulare. Ipsa enim est arcta illa, quæ ducit ad viam, quæ Christus non solis solitarijs, sed omnibus pariter beatam vitam ingredi cupientibus instituit. Non est quæ inquiras alia via (etiam si in monasterio non fueris) nisi hæc arcta & angusta, quam Christus ipse prior ambulauit. Hanc non dedignetur ambulare homo peccator, quæ præiuit homo Deus. Euigilia igitur nunc (vt verbis vtar beati Augustini) omnis anima Christiana, & si in te eminet virtus charitatis, quæ omnia sustinet, domini tui imitare vestigia. Christus enim, ait Petrus Apostolus: *pro nobis passus est, vobis resurgens exemplum, vt sequamini vestigia eius.* Et si ille propter te de cœlesti sede ad terrena descendit, tu propter te fuge terrena, appete cœlestia. Si dulcis est mundus, dulcior est Christus. Si amarus est mundus, omnia propter te sustinuit Christus. Via tibi factus est ipse Saluator. Vides etiam, & quæris quod dicitur

ducat hæc ipsa via? Ad veritatem & vitam ipsa ducit. Si amas veritatem, & si
 amas vitam, & cupis ad veritatem & ad vitam venire, à via noli errare. Video,
 inquis, viam, sed amara est, aspera est. *Ardua enim & angusta est via, quæ ducit
 ad vitam.* Christus transiit, & adhuc aspera est? Caput transiit, & adhuc
 membra trepidant. Sed Christus, inquis, Deus est & homo, ego autem homo.
 Tot millia martyrum transferunt, & adhuc tibi aspera est? Transferunt se-
 nes, transferunt iuvenes, transferunt pueri, puellæ transferunt viam quam ti-
 mebas, tritam tibi fecerunt. Ambula ergo viam, securus ambula. Quid enim
 metuis in hac vita? Mortem? Et mortem times, qui ad vitam curris? Hæc
 beatus Augustinus.

Christo igitur per aspera incedente sanctisque omnibus per eandem vi-
 am, puta per tribulationes multas sequentibus, quis posthac super terrena-
 rum consolationum inopia, quis quod societatibus atque lætitijs mundanis
 non debeat interesse, doleat? Quis pœniteat, quod relicto seculo, deserta et-
 iam via illa lata, quæ ducit ad interitum, monasterium ingressus est? Quis
 grauatam se clamabit, quod sibi non liceat malè agere, & ad infernum curre-
 re? Quis murmuret contra benè agendi necessitatem? O necessitatem omni-
 no felicem, compelli ad honestiora, ad meliora, ad beatam denique vitam.
 At rursus, quam infelix libertas, licentia dicerem, effreni cursu præcipitem
 se dare in amicitiam mundi, quæ inimica est Deo, & in latam viam quæ du-
 cit ad perditionem: sic nihilominus miserum est pœnitere de inchoata pœni-
 tentia, tritari aut conqueri de via cepta ad regnum celorum. Sed via, in-
 quit aliquis, displicet, quia angusta & carni contraria est: Et quare non co-
 gitatur simul viæ terminus, vita beata? Nunquid & illa displicet? Porro si pa-
 tria, videlicet beata vita, placet, non displiceat etiam necesse est ad patriam
 via: idque non solum monacho, sed omni etiam Christiano. Proinde siue in
 seculo siue in monasterio viuatur, si post mortem volumus gaudere in celo,
 necesse est Christum imitari, qui per angustam nos ducit viam, quamdiu su-
 mus super terram. Ambulemus igitur charissimi, & perfecto desiderio imi-
 tandi post Christum ambulemus, memores vocationis nostræ, memores pri-
 mi propositi nostri, quod eam ob rem huc venimus. Amplectamur toto cor-
 de quicquid professio nostra, quicquid superiorum ordinatio, quicquid pro-
 uidentia diuinæ dispensatio, quicquid fraternæ charitas, quicquid obedien-
 tia, quicquid communis utilitas aut necessitas à nobis exquirat: idque quale-
 cunque hoc sit, cum feruore & hilaritate, proprijs voluntatibus ac priuatis
 commodis quibuscunque anteferendo. Semper versetur in cordibus nostris
 sententia illa Bernardi, statutis nostris etiam nobis commendata: Spiritus
 sanctus illa hora gratum non recipit, quicquid aliud quam debes, neglecto
 eo quod debes, obtuleris. Saul, quia quod voluit, non quod iussus fuerat, fe-
 cit, à Domino reprobatus fuit. Et certè nisi propheta aliter mandasset, com-
 parado ipsa opera inter se melius (quod Saul elegit) videbatur, id est, Dño pe-
 cora sacrificare, quam absque diuino cultu ea mactare. At modo accedente
 dominica iussione per prophetam, quod alioqui vilius fuerat, iam non vilius,
 sed dignius, nec deinceps arbitrarium, sed deinceps necessarium erat. Et id-
 eò Saul peccauit, propterea quod offerendo Domini neglexit voluntatem:
 nec

Act. 14.

Necessitas
 felix quæ.
 Libertas in
 felix quæ.
 Iacob 4.
 Matth. 7.

Luc. 13.

Bernardus.
 1. Reg. 15.
 Saul cur
 fuerit repro-
 batus.

nec profuit ei, sed nocuit quod fecit. Quam timendum est fratres, quam dolendum, multos homines labores suos, o rationes suas, opera sua licet alias bona non solum perdere, sed saepenumero etiam cum Dei contumelia facere & poena se reos efficere, cum propter haec propria, ad quae illo tempore non tenenter obligati, alia interim omittunt quae debent. Et hoc de bonis operibus interim dictum sit, quorum occasione intermittuntur debita. Quid de inutilibus, ne dicam perniciosis, sentiendum est, propter quae illa quae interea deberent fieri negliguntur? Consultissimum igitur ac necessarium est quod venerabilis Ioannes Gerson non monachus, sed monastico imo diuino spiritu praeditus, scribit cuidam Carthusiensi, inter alia sic monens: Confidetur religiosus quoniam bonorum nostrorum Deus non eget, atque proinde melior est obedientia quam victima. Propterea cenferi debeat pro regula generali, illud esse melius, illud pulchrius, illud nobilius, illud vtilius, delectabilius & honestius, quod est obedientia proximius: sit illa res in qua obediatur, vilis, abiecta, turpis, inutilis, laboriosa, vana, stulta, quantumlibet inhonesta, solo peccato excluso. Haec Gerson.

Ioannes
Gerson.
Psal. 15.
1. Reg. 15.

1. Pet. 2.
Matth. 7.
Luc. 13.
Luc. 9.
Via arcta ad
regnum du-
ces caelorum,
circa quid
potissimum
vertetur.
Monasticae
vite scopus
quis sit.
Abnegatio-
nem euangeli-
cam cur
religiosis
maxime
inuideat
diabolus.
Quibus mo-
dis religio-
sum ad sta-
tus sui discipli-
centiam in-
ducere nititur
diabolus

Vt ergo coeperam dicere, ad monasterium venimus, vt Christi sequamur vestigia, viam arctam & angustam ambulantes: quae versatur potissime circa sui abnegationem, dicente Christo: *Qui vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam & sequatur me.* Non est crux maior, quam seipsum abnegare, amatoribus propriae voluntatis: & cum torqueamur circa multa, & undique angustemur (licet interdum leuissima ac propè nulla sint quae nos angustant) has tamen angustias pariunt nobis priuatus amor, voluntas propria, & immortificatio nostra. Tanto igitur minus patitur, tanto pacem habet vnusquisque maiorem, quanto magis abnegauerit semetipsum. Quapropter cum studium monasticae vitae ac scopus sit puritas cordis, exercitia media religionis, omnia penè versantur circa sui abnegationem, sine qua nulla speranda est puritas. Huic propterea quod vberimos omnium virtutum fructus germinet, maxime inuideat diabolus, ac omni malignitatis suae studio nititur varijs modis inde monachum abducere. Suadet nouitijs (quos carnalibus non potest vitijs pellicere) in seculo multas esse occasiones praecleariores beneficiendi, ac animas Deo lucrandi, ad quae possit esse idoneus, ac citra imperium alienum fore magis deuotus, quam vt se stringat ad has obseruantias monasticas frigiditas, atque (vt mentitur) inuitas. Promittit in seculo aut alio statu mendax futura omnia tranquillitas, tolerabilia, suauitas: hic verò cuncta dura & insipida: illic victurum sanctè, hic tepidè. Innumera eiusmodi exaggerat, vt ad displicentiam sui status nouitium inducat: suadet in seculo nihilominus (vt dixi) posse saluum fieri, atque animas praeter multas bono exemplo posse lucrari. Quare tandem haec? Nunquid vt profectum suadeat, aut aliquem efficiat? Minime. Sed vt tepidum reducat ad vomitum, hoc est, vt à bono statu à monasterio abducatur (à quo nunquam abducere niteretur, nisi statum nouitio saluberrimum futurum in modis cognosceret) Abductum autem atque iam semel victum in seruum possideat, & per eundem alios seruos multos obtineat. Verè si in monasterio tibi, quisquis es, molestum est angustam incedere viam, & Christum sequi, vbi omnes sequuntur, & vbi adsequendum alij hortantur verbo, alij trahunt exemplo

alij societate inuitant, alij oratione iuuant, quomodo tu solus in seculo per angustam viam incedes, aut quid spei tibi esse potest, quod ibi religiosius viuas, vbi ante offendes centum, qui à bono abducant, quam vnum qui bene consulat? Si apud ignem positus calorem non sentis, in pruina & niue confitutus vnde calefies? Si Deo seruientibus mixtus in monasterio non compungeris, vbi lectiones, monita, exempla atque id genus alia permulta habes, quæ ad pietatem vrgent: sed manes ad diuina acediosus, fastidiosus ad omnia, quando inter mundanas societates: quando inter pocula & symbola, quando inter puellarum greges, quando inter nugas & ocia vana in seculo Deo efficiaris deuotus?

Vana igitur & mendax est diaboli omnis illa promissio à felici statu & vocatione diuina machinantis abducere. Quippe (vt verbis loquar Gersonis) qui non habet efficacius malignandi machinamentum, quam si possit huiusmodi suadere displicentiam status sui iam assumpti iamq; professi. Et hoc facere conatur, nunc sub velamine maioris vtilitatis in alia vocatione, vt in prædicando, nunc sub figmento quietis contemplatiuæ, nunc sub arrogantiæ scientiæ amplioris, nunc sub vmbraculo, quasi omnia sint inutilia, quæ agit in vocatione sua, prosequendo singula & annihilando (ieiunia, vigiliæ, prolixitas cantus & horarum, solitudo grauis & iuge silentium cum similibus sint pro exemplo) subiungens quod Deus solum inspicit cor, & corporalis exercitatio ad modicum vtilis est, addendo: Vt quid denique perditio hæc? Poterat enim vnguentum suum, vt sibi videtur, venundari multo, & non sic deperiret. Hæc Gerson. Eiusmodi autem & alia dicit spiritus seductor instabilibus cellitis, vnumquemque secundum naturalia & consuetudines illius, quibus perspicit infirmiores, & ad lapsum procliuiorem tentans, vt de cella salutis in viam perditionis reducat, aut de feruore primo in acediam teporemq; inextricabilem pertrahat, quo videantur in monasterio grauias impossibilia & insipida omnia. Nec quæ passioni huic queant mederi, assumuntur remedia, videlicet legendi, orandi operandiq; assiduitas, & instantia resistendi: sed quæ morbum augent, vt sunt consolationes secundum carnem, ocium, euagatio mentis, curiositates, nouitates, confabulationes, edendi bibendiq; delectationes quaruntur, vt corpore quidem versetur nouitius in deserto, animo verd in Aegypto. Certè si semper nobis hic esset viuendum, non mirum fortassè videretur, pro abundantia, temporalium & rerum & delectationum niti. At cum vita nostra (cuius ne vnum quidem momentum nobis certum restat) via duntaxat est ad veram, stabilem perpetuamq; vitam, ita nobis viuendum est, hoc est, ita nobis ambulandum est, vt ad veram vitam, ad beatam patriam nostram peruenire nobis liceat. Atqui Sanctorum omnium sententia est, vt per tribulationes multas oporteat intrare in regnum cælorum. Vtrò igitur hanc viam amplectamur, nec aliam quæramus. Consolabitur nos amor & desiderium patriæ cælestis, vt propè nihil æstimemus, quicquid huius amore pertulerimus. Id ipsum sentit, id ipsum hortatur quoque diuus Augustinus dicens: Cum sequeris viam Christi, non tibi seculi prosperitates promittas. Per dura ambulauit, sed magna promittit. Sequere. Noli tantum attendere qua iturus es, sed & quo venturus sis.

1. Reg. 16.
Prou. 14.
1. Tim. 4.
Matt. 26.

Remedia
contratenta-
tiones.
Fomenta
tentationū.

Vita præsens
comparatur
via.

Act. 14.

Augustin.

Tole.

Labores huius vite qui sint parui respectu felicitatis æternæ.

2. Cor. 11.

Lucæ 20.
Ephes. 6.
Rom. 8.
Matt. 7.
Luc. 13.

416
Tolerabis dura temporalia, sed ad lætitiã venies sempiternã. Si vis sustinere laborem, attende mercedem. Nam & operarius in vinea deficeret, nisi attenderet quid accepturus esset. Cum autem attenderis quid sis accepturus, omnia erunt tibi vilia quæ pateris, nec digna æstimabis pro quibus illud accipias. Miraberis tantum dari pro tantillo labore: Nam utique fratres pro æterna requie, labor æternus subeundus erat. Aeternam felicitatem accepturus æternas pæsiones sustinere deberes. Sed si æternum sustineres laborem, quando venires ad æternam felicitatem? Ita fit vt necessaria temporalis sit tribulatio tua: qua finita venias ad felicitatem infinitam. Sed planè fratres possent esse longa tribulatio pro æterna felicitate: Verbi gratia, vt quoniam felicitas nostra finè non habebit, miseria nostra & labor noster & tribulatio nostra diuturnæ essent. Nã etsi mille annorum essent, appende mille annos contra æternitatem. Quid appendis cum infinito quantumcunque finitum? Decem millia annorum, decies centena millia, si dicendum est, & millia millium, quæ finem habent, cum æternitate comparari non possunt. Huc accedit, quod non solum temporalem voluit laborem tuum Deus, sed etiam breuem. Paucorum dierum est tota vita hominis, etiam si læra duris non miscerentur, quæ plura & longiora sunt certè quam dura: & idèd breuiora & pauciora sunt dura, vt durare possimus. Si ergo per totam vitam suam in laboribus & in ærumnis esset, in doloribus & in tormentis, in carcere & in plagis, in fame & siti, omnibus diebus, horis omnibus per totam vitam suam vique ad ætatem senectutis, pauci dies sunt tota vita hominis. quo labore transacto veniet regnum æternum, veniet sine fine felicitas, veniet æqualitas Angelorum, veniet hæreditas Christi, veniet cohæres Christus. Pro quanto labore quantum mercedem accipimus? Hæc Augustinus. Nos igitur charissimi, quia arctam & angustam viam sumus amplexi, in ea ambulemus. Nulla nos tentatio vincat, nulla tribulatio frangat, nulla pusillanimitas deiciat, nulla nos accidia fatiget. Nunquam enim diabolus, nunquam mundus, nunquam propria carnis fragilitas poterit nobis nocere, si per bonam voluntatem noluerimus nobis ipsis deesse. Nec Deo seruire erit molestia, vbi à corde excisa fuerit accidia. Videtur quidem arcta & angusta via, sed dilatatur spe & charitate. Est etiam brevis, quam sequitur gaudium beatæ & interminabilis vitæ, gaudium immensum & infinitum. Ad quod felicissimè nos vocauit, & huc nos in viam, imò quasi in portam, per quam mox introeamus in requiem illam beatam, constituit Iesus Christus Dominus noster in secula benedictus, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

De laude obedientie, & de tribus qua ab obedientiam retrahunt.
Sermo III.

Humiliauit semetipsum, factus obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod & Deus exaltauit illum, & donauit illi nomen, quod est super omne nomen, vt in nomine Iesu flectatur omne genu, caelestium, terrestrium & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quia Dominus noster Iesus Christus in gloria est Dei Patris. Ad Philipenses 2. Christo ad Patris dextram exaltato charis-

charissimi fratres, nos gaudere conuenit. Siquidem eius ascensio nostra est in
 cœlum assumptio. Vt enim propter nos de regalibus cœli solijs descendit, vt
 propter nos passus est, vt denique vsque in mortem crucis se humiliavit, ita
 rursus hodie exaltatus præcurfor pro nobis introijt in gloriam suam. Con-
 solatur autem nos, sequendiq; spem præbet, quod ipse caput Ecclesiæ, quod
 primogenitus ex mortuis: nos verò membra eius sumus & cohæredes. Ad-
 hæc quod non potest non esse efficax, quam ad patrem fecit oratio: *Volo (in-
 quiens) pater vt vbi sum ego, illic sit & minister meus.* Ministros Christi credo ef-
 se nos omnes, si tamen illud, quod in epistola sua diuus admonet Ioannes, no-
 bis non excidat: *Qui dicit se Christi esse, debet sicut ille ambulauit & ipse ambulare.*
 Atque illud Christi: *Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat
 crucem suam, & sequatur me.* Satis hic insinuatam est quid à fideli imitatore
 exspectat Christus. Satis intelligimus eis qui Christi cupiunt esse gloriæ con-
 fortes, necessarium fore, vt vitæ sint etiam imitatores. Igitur cum Christus
 propterea sit exaltatus in gloriam patris, quod humiliauerat semetipsum,
 factus obediens vsque ad mortem, quid aliud conficitur, quam obedientiã
 viam esse regiã, qua sequimur Christum? qua ascendimus in cœlum? Ab hac
 quisquis recedit, Christum deserit. De hac vt non nihil dicamus, aduertendũ
 tria esse quæ nos fallunt & ab obedientia detinent. Primum, quod in hominẽ
 nimis respicitur, velut hic solus sit qui præcipiat, cum potius ille, cuius loco
 & vice nobis præest, cogitandus sit. Inde vsu venit vt prælatorum iussiones,
 hoc præsertim tempore, non aliter quam traditi unculæ humanæ accipian-
 tur, quas contempnissimè non magni referat. At rectius est nobis sentiendum.
 Credendum potius Bernardo, Bonauenturæ, cæterisque omnibus Doctori-
 bus spiritu sancto plenis, quorum vna est hæc sententia omnium: Quicquid
 vice Dei præcipit homo, quod tamen non sit certum displicere Deo, haud se-
 cus omnino accipiendum est, quam si præcipiat Deus. Quid enim inter est, v-
 trum ipse, an per suos ministros, siue homines, siue angelos, hominibus no-
 tum faciat suum beneplacitum Deus? Ipsum proinde, quem pro Deo habem-
 us, tanquam Deum in his quæ aperte non sunt contra Deum, audire debe-
 mus. Credendum Paulo Apostolo, qui libertatem aut (vt verius dicam) ser-
 uitutem carnis interdicēs, Rom. admonet, vt *omnis anima potestatib. sublimioribus
 subdita sit. non n. est, inquit, potestas nisi à Deo, q̄ aut sunt à Deo, ordinata sunt. Itaq;
 qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit. Qui autem resistunt, ipsi sibi damnatione
 acquirunt.* Et Hebræos vt obediunt præpositis suis, Deo rationem animarum
 suarum pro se reddituris. Alterum, quod ab obedientia abducit, amor est sui,
 quo sibi vnusquisque hoc solum bonum ducit, quod propria eligit volun-
 tate. Delicatam hanc & nimis molestam vocat obedientiam Bernardus, nũ-
 quam libenter obedire, nisi cum audire contigerit quod fortè libuerit aut
 quod non aliter licere seu expedire monstrauerit vel aperta ratio, vel indu-
 bitata auctoritas: Hæc, inquit, obedientia non est quæ ex regula traditur obe-
 dientia sine mora. Aduertendum igitur generatim, non quod delectabilis,
 sed quod molestius, plerunque acterè semper plus adferre frugis, quanto
 magis verò mortificatio propriæ voluntatis ad obediendum præciosum
 Deo efficitur holocaustum? Deinde cum virtus circa ardua sibi nomen ven-
 dicat & locum, non potest dici virtus, quicquid ex priuato amore nascitur:

Leo Papa.
Sap. 18.
Hebr. 6.
Collof.

Rom. 8.
Ioan. 17.

1. Ioan. 2.
Luc. 9.
March. 19.

Phil. 2.
Obedientia
via regia se-
quedi Chri-
stum.

Ab obedi-
tia hominẽ
detinentia
tria quæ sint

Bernardus.
Bonauent.
Obedientiã
esse Dei vi-
carijs, tan-
quã ipsi Deo

Rom. 13.

Heb. 13.

Amor pri-
uatus vt
impediat
obedientiã.
Bernardus.

Obedientia
magis fru-
ctuosa quæ
sit.

Amor pro-
prius quo-
modo mor-
tificandus.

Voluntas in
bono stabili-
ta quam
validissimū
fit praesidiū.

Obedientia
vnde virtutis
nomen me-
ritumque
forciaur.

Obedientia
opera quan-
tum excel-
lāt qualibet
alia.
Ioannes
Gerson.
1. Reg. 15.
Nobilius
perfectiusq;
opus quod
nam sit.

Micron.

S. Agatha.

Ioannes
Taulerius.

quin etiam non potest non aduersari virtuti, quicquid extra Deum delectat. Delectat autem extra Deum omne, quod obedientiae repugnat. Proinde qui ab eiusmodi se conatur ignavia extricare, vim sibi primo inferat necesse est, donec proprii sensus & voluntatis duritiam (quae hunc sibi laborem & obediendi difficultatem pariunt) conterat & conscientiae laticiam quae de obedientia nascitur, guffer. Nam quanto qui per obedientiam sapius se abnegat, tanto quod imperatur dulcius portat. Atque rursus alienam iustitiam sibi quisque reddit magis exosam, quo hanc aut tardius perficit aut sapienter negligit. In hoc certamine praesidium est validissimum & victoriae praesidium, bona voluntas, stabilita, videlicet institutum firmum sibi facere, nolle obedientiam vnquam praetergredi, sed omnibus anteferrī. Hanc edidit nouus tyro primum, & si non ita suauiter, tamen fortiter amplecti, nec quod sensuali affectioni placet, sed quod rationi est consentaneum, quamuis invidiosum eligere. Tertium est, quod etiam bonae voluntatis nonnullos ab obedientia retrahit, dum rem quae iubetur magis ex suo genere, quae interdum vilis est, quam ex obedientiae virtute metiuntur. Cui, videlicet, rei imperat, dum aliquod nobiliter quod interim in animo, aut praeter omnibus habent, comparant, hoc suum studium & suam voluntatem magnificiunt, obedientiam contemunt. Verum falluntur. Nam obedientia ipsa non ex dignitate operis quod iubetur, sed ex abnegatione eius qui obedit, virtutis nomen fortitur & meritum. Quae etiam obedientia plerunque tanto est perfectior, quanto cum nomine res nobilior intermittitur, vilior agitur. Itaque nulla actio tam vilis est, quae per obedientiam non efficiatur nobilis: imò quae non plus sortitur meriti, quam ea quae ex propria interim voluntate fieri potuisset. Praeterea dum igitur quicquid à superioribus iubetur, quantumlibet vile ex suo genere quandoquidem per obedientiam ita nobilitatur, ut ceteris omnibus vtilitatis praestantissimis haud iniuria possit anteferrī. Non fallit quod venerabilis Ioannes Gerson doctor profectò Christianissimus, non minus constantem, quam veraciter cuidam Carthusiano scribens, ait: *Melior est obedientia quam victima.* Propterea censeri debet pro regula generali, illud esse melius, illud pulchrius, illud nobiliter, illud vtilius, delectabilius & honestius, quod est obedientiae proximus. Sit illa res in qua obeditur, vilis, abiecta, turpis, inutilis, laboriosa, vana, stulta, quantumlibet inhonesta, solo peccato excluso. Exemplum habemus in Domino nostro Iesu Christo, qui sacerdotali & regio genere, ac spiritu prophético insignis, nudis ambulabat pedibus, alijsq; maxime humilitatis gestis se deiecit hanc existimans (ut beatus Hieronymus finaliter inuuit) summam nobilitatem, videlicet Deo patri obedire. Vnde & beata Agatha per iudicem suum inculpata, quod seruilem personam propter Christi seruitutem gereret, respondit prudentissimè theologizando dicens. Summa ingenuitas haec est, qua Christi seruitus comprobatur. Haec Gerson. Astipulatur huic veritati deuotissimus doctor Ioannes Taulerius, cuius verba ex vernaculo sermone versa, hunc faciunt sensum: Quodlibet, inquit, opus vel minimum vel vilissimum, quod ex pura & humili agitur obedientia, nobiliter, Deo acceptius, meritisq; locupletius est, quam alia quae cunctae quae facere posset homo propria ex voluntate, quamlibet praecleara illa adhibeantur. Equidem in veritate vobis denuncio, non posse hoc tuo offerri ho-

locustum Deo gratus, quam cor verè humile atque obediens. Adde quod tã humiliter tamq; purè posset obediendo quis propter Deum propriam abnegare voluntatem, seipsum relinquere, ac exire tam in spiritu quam natura, vt immediatè ac in momento citius, perfectius, puriusq; raperetur in Deum, quam si alio modo decem perfuisset annis in aliqua deuotione sublimis. Verbi gratia: Si tanta quis foret gratia præditus, vt consuetudine familiari, & (vt dici solet) personaliter Deum semper præsto haberet, euocatus autem ad obedientiam, vt deberet humiliter Deo diceret: Benignissime Saluator Domine Deus meus, sine vt tui nunc amore ad obedientiam abscedam. Hæc humilis sui relictio qua videlicet non quæ sua, sed quæ Dei sunt, quærens, obedientiam suæ præferret deuotioni, potior atque Deo grator esset, quam si eodem momento angelis admixtus æternæ vitæ gaudia penetraret. Porro quia exempla validè extimulant, addendum duxi quod sequitur, & eiusdem sunt verba Thauleri. Fuit in quodam monasterio virgo singulari castitate nitens, & Dei amore mirum in modum feruens. Hæc tanto ardebat sponsi cœlestis desiderio, tanta ad eundem vtebatur fiducia (quid enim non audet amor) vt quadam vice præ ardoris impatientia exclamans mente, huiuscemodi verbis Dominum alloqueretur: O dulcissime, ô vnice dilecte, ô fili Dei, ô redemptor animæ meæ, vtinam possibile foret, vtinam tibi placeret, vt vel vno ictu oculi in hac vita te possim contueri. Ad hoc amoris suspiriũ confestim ante oculos eius stat puero similis Dominus Iesus. Accidit tum fortè quadam è fororibus huius deuotæ cellam accedere, eamque nomine obedientiæ ad opus monasterij celeriter euocare. Quid faceret virgo Deo verè deuota? Molestum ei videbatur hospitem tam desideratum discedendo relinquere: impium, manendo per inobedientiam contemnere. Itaque rogat Dominum non minus simpliciter quam humiliter dicens: Mi Domine dilectissime atque desideratissime Christe Iesu, obedire mihi incumbit, quod tui amore libens faciam, & à te propter te recedam. Sed quæso (si tamen ita tibi placet) præstoleris me hic, quoad copia mihi fiat ad te redeundi. Hæc dicens ad opera monasterij abiit, & vultu tam hilari quam humili obediuit. Consummata obedientia, nihil magis ei cordi fuit quam cellam repetere, & celerrimè hospitem suum cœlestem renisere. Itaque aperienti cellam lumen miro fulgore coruscum (& quod oculis vix ferri posset) offundebatur. Ibi intuita dilectissimum Dominum suum, stantem non iam in specie pueri vt ante, sed pulcherrimi iuuenis, puta quatuor & viginti annorum, exultatione nimia, ac iubilo quodam soluebatur in risum, dicens: Eia dulcissime Domine mi Iesu Christe, qui factum est vt breui interuallo, & è puero tam ætate quam forma sic creueris? Dic quæso cordis mei gaudium, dic cur pulchriore & natu maiorem reperio, quem tantillum paulò ante reliqui? Huiuscemodi interrogationi Dominus Iesus per benignè arridens, O filia, inquit, profunda humilitas ac festina obedientia tua me venustaauerunt, & vt cernis tam grandem fecerunt. Esto semper obediens mei amore, si mihi sine medio cupis vniri. His verbis disparuit visio. Hoc maxime contra eos est, qui suis exercitijs alioqui bonis (nam ociosa taceo) ita inhaerent, vt ad obedientiam ceu rem vilem, & à proposito suo (vt ipsi dicunt) degererem vix aduocari queant, fastidienter quicquid propria voluntate non est

Paradigma
obedientiæ
mirabile.

Deum re-
linquere
propter Deum
quid sit.

Obedientia
vni duplicem
mercedem.
mercedem.

Voluntas
bona quan-
do nunquam
fit sine fru-
ctu boni o-
peris.

Bernardus.

1. Reg. 15.

natum, quicquid amore priuato non est inquinatum. Quæcunque iubentur, grauant, quæ suapte ingenio eligunt, delectant. Hi Deo volunt seruire in proprietate, quemadmodum ipsi, non vt ille vult, cum tamen ne hominibus quidem ferat seruum, qui aliter quam ad placitum suum contendant seruire. Omnia igitur propter obedientiam omittenda sunt, si Domino malueris, quam nobis seruire atque vt perfectius dicam: Scire Deum propter Deum relinquere, non mediocriter sapientis est. Si quidem, hoc non est aliquid amittere, sed lucrari. Nam quicquid obediendi studio intermittitur, per obedientiam duplicatur. Confirmat hoc beatissima virgo Maria ad Brigittam in Reuelationum libro, dicens: Si videris duos homines, quorum alter est sub obedientia, alter in libera potestate. Si ille qui liber est, ieiunat, simpliciter habet mercedem: si autem ille qui sub obedientia comedit illo die ieiunij carnes secundum institutionem regulæ, & secundum obedientiam, attamen benignius ieiunaret, si non obfisteret obedientia: Ipse habebit mercedem duplicem. Vnam propter obedientiam, aliam propter dilationem desiderij sui non implerionem voluntatis suæ. Item libro VI. Si alicui volenti ieiunare, qui desiderium haberet comedendi, sed voluntas resisteret desiderio, precipereetur à superiori, cui obediendum esset, quod propter obedientiam contra velle suum comederet: illa comestio maiori remuneratione digna esset, quam ieiunium. Hæc ibi. Videtis modo nunquam esse bonam voluntatem, bene fructu bonis operis, quando non ex ignauia, sed altiori virtute, puta obedientia, præpeditur? Habet igitur obedientia proprium meritum, habet nihilominus interim quod intermittere cogitur bonæ voluntatis alterius. Vnde fit, vt bonum nunquam amittat, semper autem multiplicet. Ceterum quemadmodum verus obediens propriam voluntatem deserendo, quam obsequendo fit locupletior: ita qui obedientiam suam præferens voluntatem prælati iussione contemnit, non solum omnis expertus est meriti, verum etiam reus peccati. Neque enim illud Spiritus sanctus gratum accipit, pro quo quod negligitur interim quod debetur. Dictum fuit Sauli: *Melior est obedientia, quam victima.* Certè non commiserat Saul, quod suo genere foret malum (quippe cum sacrificium offerre Deo cæli non sit impium) sed bonum: tamen, hoc est, contra obedientiam faciendo, deliquerat: vt pote qui suo iudicium, suam voluntatem (quamuis in re alioqui bona & laudabili) vitare prætulerat iussioni. Liqueat nunc quam simus imprudentes, quando in obmissa obedientia, existimamus nos rectius aliquid interim gerere, cum sine obedientia prorsus nihil possit Deo placere. Vnde & ex flatibus patrum nostrorum præmonemur, licet multa sint & diuersa, quæ obseruamus: vnde per Dominum nostrum Iesum Christum, qui est

benedictus in secula,

Amen.

IN FESTO ASCENSIONIS DOMINI.
IN EADEM SOLENNITATE.

421

*Duodecim gradus humilitatis qui ad cœlum leuent, quinam sint.
Sermo IV.*

Oritur sol & occidit, & ad locum suum reuertitur: ibique renascens gyrat per Meridiem & flectitur ad Aquilonem, lastrans vniuersam circuitu. Ecclesiastes I. Solem hunc fratres mei Christum Dominum & Saluatorem nostrum nobis significare, nemo est, qui ignorat. Siquidem ipse est sol iustitiæ, qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, quique luminis sui radios transmittit super bonos & malos. Hic ortus est nobis angelo testate, cum dicit: *Natus est vobis hodie Saluator.* Hic iterum occidit per passionem & mortem, & ad locum suum reuertitur, puta in cœlum hodie ascendens. Ibique dum esset, quia noluit nos relinquere orphanos, renascens, id est, de nouo mentibus humanis illabens: quippe qui nobis (vt promiserat) alium paracletum Spiritum sanctum mittens, qui nos induceret in omnem veritatem: per quem etiam charitas diffunderetur in cordibus nostris. Vnde sol iustitiæ Christus Deus noster, quasi est spiritualiter renatus in nobis, qui ante corporaliter fuerat natus propter nos. Itaque, quod dixi, ibi renascens gyrat per Meridiem, id est, per prædicationem Apostolorum, quos Spiritu sancto impleuerat, circuiens à Meridie reuertitur in Meridiem. Per Meridiem Iudæos infinuans, à quibus prædicationem exorsus est, ad quos missum pariter se fatetur, dicens: *Non sum missus nisi ad oues, que perierunt domus Israel.* Et alibi. *De Sion, inquit Propheta, exibit lex, & verbum domini de Hierusalem.* Hic igitur Iudæi, à quibus Ecclesia incepit, quia salus ex Iudæis est, & ad quos in fine mundi reuertetur, sunt Meridies, per quos sol iustitiæ gyrat. Flectitur ad Aquilonem, hoc est, ad gentiles, & lastrat vniuersa, quia *non est, qui se abscondat à calore eius.* Hic, inquam, sol, qui oritur & occidit, hodie ad locum suum reuertitur. *Vado enim, inquit, ad eum, qui misit me, Et iterum: Exiui à patre & veni in mundum: iterum relinquo mundum, & vado ad patrem.* Venit sane in mundum, vt nos mundos faceret. Vixit ad tempus in mundo, vt nos imitandi ac sequendi se viam doceret. Iterum reliquit mundum, vt post se nos traheret. Hoc olim figurabatur in Iacob, qui profectus in Mesopotamiam, seruiuit Laban propinquo suo. Seruiuit autem illi pro Rachel formosa aliquot annis, quam tamen non recepit primo, sed Liam lippis oculis, fecundam tamen, deinde Rachel sibi copulauit, Et licet abeuntem ex Mesopotamia hunc Laban persequeretur, nihil tamen nocere potuit aut impedire, quin in terram suam natiuitatis rediret, & vtrâq; familiam, Liam videlicet & Rachelis, ad se reciperet. Hoc modo Christus in hunc mundum veniens, seruiuit propinquo seu auunculo suo, hoc est, patri matris suæ, populo videlicet Iudæorum, ex quo natus est secundum carnem. Seruiuit autem ei ambulando de ciuitate in ciuitatem: famem, æstum, frigus & alia id genus corporis incommoda sustinendo, prædicando quoque, miracula faciendo: & id amore Rachelis, id est, populi Iudæi, ad quos præcipue missus fuerat. Qui vel propterea speciosus, quia vnus verique Dei cultor, erat. Verum subintravit ad Christum Lia, hoc est, Ecclesia ex gentibus, lippis quidem oculis. i. errore paganitatis, & idolo-

Malach. 4.
Ioan. 1.
Luc. 2.

Ioan. 14.
Ioan. 16.

Rom. 3.

Meridies
cur mysticè
Iudæos designet.
Matt. 15.
Esa. 2.
Ioan. 4.

Ioan. 16.
Ibid.

Iacob pro vtraque contrage seruis quomodo figurauit Christum.
Gen. 29.
Gen. 31

Rachel quid mysticè.
Lia mysticè quid.

Eccl 60.
Rom. 12.

Laban my-
sticè quid
designet.
Matt. 27.
Matt. 28.
Psal 67.

Luc. 14. 18.

Humilitatis
gradus duo-
decim qui
sunt.
Psal 111.
Bernardus.

Singularitas
vitiosa quæ.

Singularitas
bona ac ne-
cessaria.
quæ sit.

rum cultu fermè obcæcata, in fide tamen fœcunda: quandoquidem in ea multitudo maris, & plenitudo gentium venit ad Christum. Deinde etiam Rachel eidem coniuncta est, duos habens filios. i. populum, qui ante Christi aduentum saluatus est, reliquias Israel, id est, eum populum, qui post Antichristi exitium saluabitur. Hic Jacob Christus iturus ad terram suæ natiuitatis, licet à Laban, id est, populo suo propinquo secundum carnem persecutionem pateretur, atque post mortem suam in sepulchro militibus vallatis custodiretur, non potuit tamen eius iter impediri custodibus in eius resurrectione perterritis, & veluti mortuis factis, sed solutis vinculis inferni, & captiua ducta captiuitate liber intrauit in ciuitatem suam, vt nos omnes, hoc est, sui imitatores faceret illius municipes. Sequamur igitur eum charissimi fratres. Ascendamus cum eo. Docuit enim nos ipse modum ac viam ascendendi. *Qui se* (inquit) *humiliat, exaltabitur*. Simus igitur parui, imò nihil in oculis nostris. Sentiamus de nobis ipsis parum aut nihil, de alijs multum. Accusemus quotidie & lugeamus delicta nostra (quia nihil est nostrum præter peccatum) & arbitremur nos omni honore, omni verbo bono, omni beneficio, omni quæ consolatione cum diuina tū humana indignos. Hæc enim humiliatio scala est, qua descendentes ascendimus, seu exaltamur in cœlum, cuius sanctus pater Benedictus duodecim gradus docet. Primum, timorem domini, eum videlicet, qui continet ab omni peccato, qui nihil negligit, & qui in mandatis domini cupit nimis. Alterum, abrenunciationem sui ipsius, hoc est, qua non amat quis voluntatem propriam.

Tertium, obedientiam. Hac enim exclusa nemo quidpiam mereri potest. Siquidem Spiritus S. gratū nō accipit, quicquid ei obtuleris, neglecto interum eo, quod debes.

Quartum, patientiam. Quintum, confessionem peccatorum: non eam, quæ solum vocalis est, sed quæ intus in corde detestatur, & cum gemitu plangit atque damnat peccatum. Sextum, contemptum sui. Sine hoc gradu frustra ædificatur, quicquid ædificatur. Est enim fundamentum spiritualis ædificij contemptus sui, siue amoris proprii mortificatio. Septimum, alios præferre sibi. Sunt namque qui se ipsos contemnunt, aut potius sibi ipsis videntur contemnere se: verum sustinere nequeunt absque amaritudine alios sibi præferri. Octauum, nil singulariter agere. Est quedam singularitas vitiosa, vbi aliter quam regula Euangelij, aut aliter à monachis, quam regula habet monastica, viuunt, & singulari quis specie vitur deuotionis: idque ante oculos aliorum. Hæc singularitas, tamen quandoque ex simplicitate veniat cordis, tamen accipitur vt fere semper, tanquam vana gloriatio aut hypocrisis: id deò scandalizat infirmas conscientias magis quam ædificat.

Alia singularitas est, vbi quis ea, quæ tenetur facere, iuxta statum suum agit feruenter, perfectè, atque palam, cæteris delinquentibus, aut tepide remissè quæ agentibus. Hæc singularitas non modo bona, sed est etiam necessaria. Hoc modo omnes sancti fuere singulares. Hoc modo quisquis es in congregatione, vbi alij transgrediuntur, necesse est non participem te fore alienæ præuaricationis, alioqui eris & damnationis. Necesse est, inquam, singularis sis seruans ea, quæ Deo, aut in baptismo, aut in professione promissisti. Ibi enim nequaquam oportet te moribus conformari tepidorū aut perperam

agen

agentium: quia nihil excusabit, sed magis aggrauabit te delinquentium multitudinem, si tu simul delinquendo particeps dissolutæ eorum conuersationis fueris. Abstractam igitur, si tibi ita contingat necesse est ducas vitam, à delinquentium consortio alienam. Nam etsi, vt par esset, verbis non audes aut potes alienas transgressiones corripere, tuo exemplo bono, tua sancta singularitate, quam damnabiliter alij viuunt, eis commonstra: seruato tamen interim humilitatem cordis, ne ad iudicandum aspernandumque teneris. Nonnum, tacere vsque ad interrogationem. Philosophi, pagani, ethnici, sapientes cuncti, eremita, monachi, & regularum atque cœnobiorum institutores consentiunt omnes in multiloquio non deesse peccatum: sed eum, qui cupit philosophari aut (vt Christiane dicamus) qui Deo cupit vacare, in silentio oportet expectare salutem Dei. Quam periculosa sit multa locutio, quã varia peccata linguæ quam vana absque refrenatione linguæ religio, inde liquet, quod omnes tam veteris, quam noui testamenti scriptores, atque adeo Christus ipse locutiones ociosas interdicit: idque non solum monachis, verum etiam quibuscumque, Deo & non mundo seruire cupientibus. Testatur omnes regulæ patrum, testantur ipsa statuta nostra quam velint à suis alumnis silentium districte obseruari. Contra quæ statuta aut regulas contraire quantum sit peccatum, indicat se veritas censura seu pœnæ transgressoribus infligenda. Neque enim æqua seu pari pœna digna sunt statutorum quæuis transgressiones, sed ibi grauius delinquitur, vbi studiosior atque seriosior fuit voluntas superioris aut regulæ iubentis, vt seruetur, siue vt obediatur. Porro constantiorem studiosioremque ac fortiorem præcipientis constat esse voluntatem, vbi non obtemperantibus maiorem minatur pœnam. Iam liquet ex sanctorum regulis, atque nostris statutis pro quauis fractione silentij pœnam debere grauem. Taceo quod legifer noster Christus omnibus suis militibus, hoc est, cunctis Christianis prædicit, de quouis verbo ocioso reddendam rationem in die iudicij. Heu si de verbis ociosis imò de omni verbo ocioso, quanta de verbo murmuratorio: aut detractorio, obsceno ratio reddenda est? Huius rationis reddendæ metus, hic timor diuini illius iudicij Carthusiensibus omnibus perpetuum indixit silentium. Beati qui illud seruaerunt. At infelix prorsus & miser, qui illud contemnit, aut per incuriam seu assuefactionem relinquit. Sentiet, qui eiusmodi est, in egressu animæ quid fecerit. Decimum, non esse facilem ad ridendum. Scimus qui dicit: *Va qui ridetis nunc, quoniam flebitis.* Hoc tamen dictum putamus de immoderato risu aut gaudio. Nam hilaritas moderata, risusque rarior ac modicus de re non improba aut inhonesta, non admodum, si graue est delictum, fiat loco & tempore congruo. Vndecimum, vbi etiam loqui oportet, pauca & rationabilia loqui: nimirum propter linguæ lubricitatem, inconstantiam, ac ad mala pronitatem: cuius nemo, si inceperit loqui, facile est continens. Duodecimum, status & habitu humilitatem exercere, hoc est, vt in moribus, in operibus, in verbis, in vestibus, in cibo, in obsequijs, in loco, in societate, in exercitio & postremo in omnibus, quantum amet vilitatem & paupertatem custodes humilitatis, Ipsa ostendat veritate. Hac qui obseruauerit, qui ita se humiliauerit, qui cum Christo ad ima descenderit, cum eodem etiam ascendet, hic per

Prou. 10.

Treno. 3.

Iacob. 1.

Matt. 12.

Ibidem.

Luc. 6.

per augmentum gratiæ, & post per confortium gloriæ. Quod nobis omnibus largiatur Iesus Christus in secula benedictus, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

De decem gradibus, quibus Christus in hac mortalitate descendit, in quibus nos eidem conformari oportet.

Sermo V.

Nemo ascendit in cælum, nisi qui descendit de cælo, filius hominis, qui est in cælo. Ioan. III. Christi ascensionem ita hodie festiuam colimus tracta charissimi, vt admoneamur pariter cum ipso, nunc quidē in spiritu & spiritualiter, subinde verò & corpore & spiritu corporaliter ascendere, tanquam membra, illuc quo caput nostrum principiumquē præcessit secuturi. Verum quia Christus ad patris dextram ascendit, ideò quia ante ad passionem, & cætera quæque humillima descendit: ita nobis quoque ad supernam gloriam aspirantibus necessarium est ad inferiora primum humiliari. Quia vero vtrique suum est tempus, nunc quidem descendendi, postea verò ascendendi, ne tempus illud præoccupare videamur, quod futurum est, de ascensione interim .i. de glorificatione nostra taceamus & quod modo nobis incumbit, hoc est, quomodo nunc descendamus cum Christo inquiramus.

4. Reg. 20.

Legimus Ezechiaæ ægotanti dum promitteretur à Domino sanitas, signum etiam additum, quo eiusdem promissionis infallibilis persuaderetur certitudo. Signum hoc fuit, quod sol in horologio decem lineis reuerteretur per gradus, quibus descenderat. Hoc signo accepto, futurum etiã crederet, quod promittebatur, hoc est, sanitate recuperata, lætum & alacrem se templum Domini ingressurum. Ezechias ægotans significat humanum genus lapsum cuius iuxta Esaïam, *omne caput languidum, & omne cor marens, & à planta pedis vsque ad verticem capitis non est in eo sanitas.* Qui etiam interpretatur aduersus, quia verè quilibet nostrum dicere potest: *Nisi quia Dominus adiuuisset me, paulò minus habitasset in inferno anima mea.* Huic itaq; ægotanti Ezechiaæ signum fuit promissæ liberationis consequendæ, decem lineis solem reuerti per gradus, quibus descenderat: quo significabatur naturæ humanæ vniuersum genus perfectam tum consequi sanitatem, cum sol iustitiæ Christus Dominus noster esset reuersus ascendendo ad gloriam patris per decem gradus, quibus ante humiliando se per incarnationem descenderat. Verum, quia nunc Christo debemus conformari in omnibus, quæ ad imitationem sui docere nos voluit: vnde si cum Christo volumus ascendere, necessarium fit nobis cum eodem ante descendere. Videndum est igitur nobis qui sint illi decem gradus, quibus ipse sol iustitiæ Christus Dominus noster descenderat, rursumque hodie reuertendo ascendit, vt illi, sicut ascendenti cupimus sociari, ita descendentem studeamus conformari. Itaque primus gradus est, quod descendit à patria in exilium huius mundi. De hoc descensu in libro Sapientiæ dicitur: *Mediam silentiam tenerent omnia, & nox cursu suo mediu iter haberet omnipotens sermo tuus Domine exiliens de cælis à regibus sedibus venit.* Et Christus ipse de se metipso: *Exiui, inquit, à patre & veni in mundum.* Per hunc descensum suum

Ezechias ægotans quid mysticè. Esaïa 1. Ezechias quid interpretetur. Psal. 93.

Gradus decem quibus Christus descendit, qui sint.

Sap. 18.

Ioan. 16.

commendare nobis suam voluit ad nos charitatem, Quod Ioannes in sua Canonica testatur, dicens: *In hoc apparuit charitas Dei in nobis, quoniam filium suum unigenitum misit Deus in mundum, ut viuamus per eum, Istum descensum nos imitatur, si mortificato in nobis proprio amore, non quæ nostra, sed primo quæ Christi, deinde etiam quæ multorum sunt, propter Christum quæramus: si non modo patriam, sed nosmetipsos etiam exierimus, temporalibus spiritualia, priuatis communia, commoditati charitatem præferentes.*

Secundus gradus est, quo de dominio descendit in seruitium. Neque enim venerat filius hominis sibi ministrari, sed ministrare. *Qui cum in forma Dei esset, & equalis Deo, formam serui accipiens exinaniuit semetipsum. In hac descensione Christo conformamur, seruientes inuicem in charitate, & alter alterius onera portant. Quæ onera? Infirmiuitates corporum, ineptias morum, defectus virtutum, impetus passionum, errores animorum, excessus verborum, quæ sepe numero etiam is, qui in se talia sentit, inuitus fert, ac veluti sub grati onere suspirat, dum vult, nec valet emendare. Tertius gradus est, quo descendit de diuitijs in paupertatem. Scitis, inquit Paulus, gratiæ Domini nostri Iesu Christi, quoniam propter vos egenus factus est, ut illius inopia vos diuites essetis. Conformamur Christo hic, si paucis & his necessarijs fuerimus contenti, hoc est, si nihil ad luxum, nihil ad ostentationem, nihil ad curiositatem, nihil ad oblectationem sensuum possidemus. Si per concupiscentiam nihil accipimus, si cum amore nil possidemus, si cum dolore nihil amittimus. Quartus gradus est, quo descendit de potentia in infirmitate.*

Siquidem vulneratus est propter iniquitates nostras, atritus est propter scelera nostra. Languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portauit. Disciplina pacis nostre super eum, & linore eius sanati sumus. In hoc descensu conformes Christo efficiamur, si dolores, infirmitates, ac mentis angustias non modo patienter sufferimus, verum etiam ex charitate, aut pro cultu Dei, aut pro commoditate proximorum, ad sustinendum & portandum vltro nos offerimus. Item si cum mala possimus euadere, cum pro malo malum possimus reddere, ab omni proximorum molestia veluti infirmi ac impotentes abstinemus. Quintus gradus, quo descendit de sapientia in stultitiam. Neminem latet quomodo is, in quo omnes thesauri sapientiæ & scientiæ sunt absconditi, in alba fuerit veste illusus, spreus, & tanquam fatuus eiectus. Conformamur ei non ob hoc tantum, quod falsum nomen scientiæ non appetimus, quod prudentiæ nihil nobis arrogamus, sed tum maxime quando proximorum aut contemptum, aut iniuriam ita æquanimiter sufferimus, ut ab impijs etiam propterea non intelligentes, & fatui iudicemur. Hoc fit, dum iniqui patientiam bonorum non adscribunt virtuti, sed stupori & stoliditati. Sextus gradus est, quo descendit de gloria in ignominiam, aded vt de seipso dixerit per Psalmistam:

Ego autem sum vermis & non homo, opprobrium hominum, & abiectio plebis. Omnes videntes me, deriserunt me, locuti sunt labijs, & mouerunt caput. Impij nanque eius persecutores desiderabant eum videre despectum & nouissimum virorum. Quapropter morte, inquit, tu pessima condemnabimus eum. Conformamur ei & hic, si extra castra, id est, extra huius mundi ambitionem exiuerimus, Christi improprium portant. i. desiderantes nesciri, vilificari & contemni, beatos nos æstimantes, si male dixerint nobis homines, & persecuti

H h h nos fue-

1. Ioan. 4.
Exuli propter nos factus quomodo conformemur Christo.
Matt. 20.
Phil. 2.

Gala. 5.
Gala. 9.

2. Cor. 8.
Paupertati Christi quomodo conformemur.

Esa. 53.

Quomodo infirmitati Christi conformes efficiamur.

Collof. 2.
Luc. 23.

Stulti quomodo propter Christum fieri debeamus.

Psal. 21.

Esaie. 5.

Sapient. 2.

Hebr. 2.

Improprium Christi quomodo nobis fieri portandum.

Matt. 5.

Pfal. 44.
Sapient. 7.
Esaia 33.
Gala. 1.
Bernardus.

Pfal. 15.
Esa. 1.
Mat. 26.
Marc. 14.

Pfal. 76.

Ioan. 10.

Esaia 53.
Morti Christi
quomodo confor-
matur.

Malac. 4.

nos fuerint, & eiecerint nomen nostrum tãquam malum propter filium hominis hoc est, si despexerint nos, subsannauerint nos propter cultum iustitiae & pietatem: nos sequestratos à communione eorum lollardos, hypocritas, seductores, lupos & ceteris id genus nominibus probrosis cognominantes. Septimus gradus est, quod descendit de pulchritudine in deformitatem. Si quidem *speciosus forma præ filiis hominum, & candor lucis aeterna, & speculum sine macula, factus est velut leprosus, humiliatus & percussus à Deo, unde non erat ei inque species neque decor.* In hoc gradu cum Christo descendimus, si hominibus placere non appetimus, si curiositatem, & vt Bernardus nominat, forenses honestatem fugimus, si sanctam simplicitatem atque rusticitatem diligimus. Octauus gradus, quo descendit de gaudio in tristitiam, de requie in laborem. Certè qui non tam habet in se lætitiã, quam ipsemet lætitiã est sempiterna, in cuius dextera delectationes vsque in finem, propter nos laborauit sustinens, anxius, conturbatus & tristis factus vsque ad mortem. Conformamur quoque in hoc, si gaudio temporali spontè omni renunciauerimus, si vbiq; renuat consolari aut quiescere anima nostra extra Deum. Si tristitiam detraque quamlibet, atque spiritualis consolationis subtractionem forti & plena animi resignatione superamus. Nonus gradus est, quo de vita descendit in mortem. Ipse nanque quam sibi nemo poterat tollere, vltro tradidit in mortem animam suam, qui est vita nostra viuificans. Conformamur hic eidem, si ita nobis ipsi in omnibus morimur, vt iam non ipsi in nobis viuamus, sed Christus: si vbiq; & in omnibus Deum quærimus, vt ipse sit nobis omnia in omnibus. Decimus gradus, quo descendit de morte crucis ad solum. Conformamur etiam hic ei, si quantalibet perfectione præuineamus, aut quibusuis vtilibus aut nobilibus exercitijs occupemur propter charitatem iam aut necessitatem proximi, etiam ad infima & vilia descendimus: si Deum, propter Deum, hoc est, propter proximorum necessitates, quas Christus suas aestimat, ad tempus relinquimus: si tamen relinquimus, cum hoc non sit Deum relinquere, sed magis inuenire. Ecce charissimi fratres, hi sunt decem gradus, quibus sol iustitiæ Christus Dominus noster humiliando se descenderat, & hodie ad Patris dexteram exaltatus, gloria & honore coronatus, lætitiã & exultatione plenus redijt, hoc ipso nobis perfectam salutem reparatam denunciãns, ac veluti signo quodam infallibili æternam nobis beatitudinem promittens. Ad quam nos perducatur ipse idem Dominus Iesus Christus, qui cum Patre & Spiritu sancto sine fine benedictus viuitt & regnat, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

Quomodo Ascensio Domini absolutè præcipuaque sit festinãtis gaudio plena. Sermo VI.

Ascensio
Christi cur
alias eiusdẽ
solemnitates
excellat.

Dominus quidem Iesus postquam locutus est discipulis suis, *assumptus est in celum, & sedet ad dextram Dei.* Marci vltimo. Inter omnia penè festiua charissimi fratres, quæ de Salvatore nostro agimus, quod hodie celebramus, præcipuum videtur (quo post omnes labores passionisque consummatis omnibus in gloriam suam intrauit) vt pote maiorem habens festi-

rationem & gaudendi materiam vberiore ceteris, quæ de redemptore nostro perhibentur. Nam alia cum ferme omnia nonnihil habeant vel mæoris vel imperfectionis adiunctum, hoc integrum simul ac perfectum exhibet gaudium idque omnibus commune. Festum namque dominicæ Natiuitatis quamuis celeberrimum sit nec minus iucundum, habet tamen quæ non gaudendi tantum, sed etiam compatiendi dolendique præbeant occasionem, vt infantis lachrymæ paupertas, teneritudo, virginis quoque peregrinæ verecundia, & (vt plus addam) huius natiuitatis necessitas, hoc est, peccatorum nostrorum enormitas. Pro quibus abolendis necessarium fuit mortalis vitæ miserias filium Dei amplecti. Deinde in Circumcisione, Apparitione, illatione quoque eius in templum, quam non sit sola lætitia, perspicuum est vnicuique gestorum ordinem penitus consideranti. Porro resurrectionis eius solennitas, quanquam nihil habeat tristitiæ, gaudij verò plurimum: quamdiu tamen ad Patris dextram sessurus non ascendit ad cælos, quamdiu nostram naturam cælis non inuexit, quasi imperfectam etiam hæc solennitas habuit exultationem. At quæ hodiernum diem venustat Domini ascensio, non modo cuncta habet festiua, verum etiam omnium, quæ Christi sunt festorum consummatio est & finis. Quæ Christi sunt, dixi. Pentecoste enim aliqui iucundissimum festum, magis nostrum est, quam Christi.

Denique ad hodiernæ festiuitatis præconium accedit lætitia, vt dixi, multorum communis. Siquidem Christo ascendenti, quamlibet maximè, non tamen soli, sed etiam omnibus, qui ab ortu mundi ex hac luce demigraverant, sanctis Patribus, Patriarchis, Prophetis, & electis omnibus à peccatis suis purgatis dies hic festus dedicatus est: quandoquidem ante hunc diem nemo Sanctorum illorum, hodie verò omnes cum Christo cælos ascenderunt. Proinde si magna festiuitas Petri, si celebris Laurentij, aut cuiuslibet alterius, cur omnium Sanctorum, qui ante Christi dormierunt ascensionem, non magna simul vna sit solennitas, quorum vnus diei est triumphus & ascensus in cælum? Adde iam, quod huius lætitiæ nullo modo beatam Mariam credere debemus exortem quæ carnem suam, hoc est, filium suum inter millia millium angelorum triumphantem cum in numero Sanctorum exercitu vidit ascendentem in cælum, vsque ad Dei Patris confessum: tanto ex hoc gaudio perfusa, quanto forsitan, ante hac nullo. Cæterum de angelis quid sentiendum? Num illis hodie festum non est? Imò nunquam maius fuit. Nam qui super vno peccatore peccati etiã agere tā opere gaudet, nunquid cū sol iustitiæ cū sanctus sanctorum ad cælos victor ascenderit, quando ad dextram Patris collocandus Dei filius aduenerit, totis viribus non exultabunt? præsertim cum ruinas exercituum suorum non parum restauratas, & vacuas sociorum sedes omnes etiam implendas abinde cernerent? An qui vel vni sanctorum ascendenti in cælum occurrunt hymnis & laudibus congratulantes, quando rex suus, quando cælestis curiæ dominus, imo cælestium, terrestrium & infernorum, cum cætu Sanctorum innumerabili aduenit gloriosus, festum non statuunt diem? Olim quando descendit (siquidem ipse est qui & ascendit) ærumnis nostirs absque peccato susceptis, hoc est, quando in mundum intrauit ex Maria natus infantulus, nonne mox ei adfuit multitudo cælestis exercitus laudantium? Multo igitur magis hodie credendus est, ne vnus qui-

Lucæ 2.

Ibidem.

Luc. 14.

Gaudium sanctorum Patrum.

Gaudium B. Mariæ in Ascensione filii sui quantum.

Lucæ 15. Angelorum gaudium exultatione.

Ephæ 4. Ioan. 3. Lucæ 2.

dem defuisse angelus, qui regi suo nõ occurreret, plauderet, iubileret, psal-
 leret, tripudiaret. Certè nos vermiculi Carthusiani nouum regem, hoc est,
 nouum super nos Priorem suscipiendo, totum diem gaudio dedicamus. Nõ
 ergo dubium, festiua & gaudijs plena cuncta fuisse agminibus angelorum, cũ
 regem suum, creatorem suum, dominum Sabaorth primo susciperent, & ad
 palatium ac thronum introducerent: dum simul etiam ex humana natura
 numerosus ascendentium comitaretur Christum exercitus, quandoquidem
 (vt dixi) vacuas lapsum repletet sedes, & ruinas restauraret. Quapropter
 nihil super est nunc, quam vt etiam nobis festum hoc persuadeamus magna
 læticia celebrandum præter alia, sumentes exultandi rationem, quod hodie
 nobis cœli porta reuerata est. Hodie ascendente Christo via ad patriam (ad
 quam creati sumus) nobis præmonstrata est. Hodie natura nostra in Christo
 mirabili dignatione super omnes cœlos exaltata est. In quo aded genus nos-
 trum vniversum est honoratum, vt etiam angelis omnibus perinde fuerit
 venerabile. In hac igitur celebritate quoniam vna omnium est læticia, com-
 ne nobis charissimi fratres sit gaudium, sed gaudium verum, tale quod de
 creatore, non de creatura concipitur, quod non voluptate aut risu, sed con-
 scientiæ puritate fouetur. Si itaque, vt verbis vtat Augustini, rectè, si fideliter
 si sanctè Ascensionem Domini celebramus, ascendamus cum illo, & sursum
 quippe qui eleuatus est, vt nostra post se desideria traheret, ne quæ super ter-
 ram sunt, quæramus, sed nostra conuersatio sit in cœlis. Ad quod sanè con-
 quendum cordis puritas admodum est necessaria, quam tamen frustra spo-
 rar, quisquis vicia, passiones, desideria non modò noxia, verum etiam in-
 lia, & affectus pereuntium rerum in se non curauerit mortificare. Nam vna
 nostræ omnes perturbationes, inquietudines, vnde tristitiæ nobis oriuntur,
 nisi ex immortificationibus nostris? Sit in animo mortificata superbia, quem
 grauabit sui contemptus? Sit eradicata inuidia, quem constribit aliena de-
 licitas? Tolle vanam gloriam, nonne cogitationum verborumque fastus per-
 bit? Tolle ambitionem, quanta mox pro honore auferetur sollicitudo? Non sit
 vel auaritia vel curiositas, nonne mox tor laboribus, tor impensis, tor deni-
 que curis parcere licebit, quibus modo quærimus, siue quod sensum dele-
 stat, siue quod concupiscentiam non tam extinguat, quam reficit? Omnia
 itaque fratres charissimi, omnem hanc inquietudinem, quam patimur, sta-
 cit quod concupiscentijs nostris non reluctamur, nec desideria frangimus
 quantoque plus nobis indulgemus, tanto infirmiores, & (vt ita dicam) con-
 cupiscentiores reddimur. Nam quanto desiderijs nostris satisfaciendo pacem
 quærimus, tanto eam longius propulsamus. Si quidem (vt dixi, & sæpè di-
 cendum est) pax atque tranquillitas cordis, non obediendo passioibus, sed
 renitendo, retundendo, & diutino tandem exercitio superando conquiritur.
 At si omnibus cogitationibus patere cordis ostium volumus, liberumque
 nõ modo ingressu, sed etiã regressu & transitu permittimus, si quo cũq; pas-
 sionũ vel desideriorũ fert impetus, sequimur, hoc est, quando concupiscentia
 dicit: Bibe, bibimus, cũ dicit: Pete, petimus: vade, imus: loquere, loquimur,
 præter delicta, quæ in eiusmodi subrepere solent: nonne clamantium vo-
 ces, disputantium tumultus in cordibus nostris nutrimus, & infirmiores in-

Cur magna
cum læticia
festum ho-
diernum
nobis cele-
brandum sit

Gaudiũ verũ
quod sit.

Augustin.
Quomodo
nobis spiri-
tally ascen-
dendum sit
cũ Christo.
Puritas cor-
dis quam sit
necessaria,
& quò detri-
neatur.
Immortifi-
catio quan-
ta germinet
mala.

Pax vera
quò acqui-
satur.

dies reddimur? Et quæ inter hæc potest esse siue pax, siue puritas animi, præsertim cum non semper quod desideramus, euenerit, sine pace verè gaudium dici potest? O si quis de nulla re pro qua Deo rationem non est redditurus, animum occuparet, nihil quod ad ædificationem spiritus aut corporis necessitatem non pertinet, quæreret, desideria & affectus inuriles nequaquam feruendo, sed non audiendo compesceret, ille profectò in se pacem, & in pace Christum inueniret, ille ascensiones, non euagationes in corde suo disponeret, in valle modo lachrymarum, donec pertingeret ad montem gaudiorum, ductore Iesu Christo, qui hodie præcessit & sedet ad dexteram Patris qui est benedictus in secula, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

Quomodo non habendo pacem externam, de pace interna gaudeamus.

Sermo VII.

Oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam. Lucæ ultimo. Ascensionem Domini hodie solennitate festiua celebrantes, id agimus charissimi, vt quo Christus caput nostrum præcesserit, nos qui eius membra sumus, sequi & desideremus & speremus. Quemadmodum namque omnia corporis nostri membra vnionem habent cum capite, sine qua putrescerent, membraq; esse desinerent, ita nos si Christi sumus membra, capiti nostro debemus coherere. Nouimus autem caput nostrum hodie assumptum in cælum, sedere ad dextram Dei. Siquidem præcursor introiuit pro nobis, iter pandens ante nos si sequi delectat. En huius itineris normam ipse idem discipulis in specie apparens peregrini manifestauit: *Oportuit*, inquit, *pati Christum, & ita intrare in gloriam suam.* Intrauit planè gloriam suam Christus: sed primum oportebat eum pati. Ecce viam. *Exaltauit modo illum Deus, & dedit ei nomen quod est super omne nomen: sed propterea quod ante humiliauerat semetipsum, factus obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis.* Quocirca cum duo, ipsaq; diuersa de Christo legimus, non alterum sine altero, sed vtrunq; debemus amplecti. Verum omnes quidem homines desiderare participes ac consortes fore gloriæ Christi nulli dubium est (quis enim non cuperet esse beatus) non ita tamen comites esse itineris, sociosq; passionum. Quemadmodum enim felicitatem nemo est qui non exoptat, ita viam ad illam, vt pote arctam & duram, pauci non horrent. Veruntamen qui dicit se Christi esse, debet sicut ille ambulauit, & ipse ambulare: atque qui membrum eius voluerit haberi, ab eodem nusquam diuidi, nunquam debet illum non imitari. Sumus enim cuncti milites Christi: *militia quoque & tentatio est vita hominis super terram.* Cuius militiæ dux & vexillifer Christus, qui suos præcedens: *Qui vult, inquit, post me venire, abneget semetipsum & tollat crucem suam & sequatur me.* Huic militiæ quotquot dederunt manus, *per multas tribulationes transierunt fideles.* Proinde considerandum, quid de seipso prædixit Christus: *Oportuit, inquit, Christum pati, & ita intrare in gloriam suam.* Passus est profectò, sed in Hierusalem. Intrauit præterea gloriam suam cælos ascendens, id est ex monte Oliueti. Videamus vtrunq; Fortasse non nihil hic nobis innuitur. Hierusalem est ciuitas pacis, sic enim interpretatur Fuit etiam persecutio,

Hebr. 6.
Mich. 2.
Luc. 24.
Phil. 2.
Ibidem.

Matt. 7.
1. Ioan. 2.
Iob. 7.
Militiæ
Christi
signifer
Christus.
Luc. 9.
Iud. 8.
Luc. 24.
Hierusalem
quid interpretetur.

Quo pax interna haberi possit absque externa

Pax vera que fit & quomodo obtinenda. Iob 28.

Matt 10.
Ioan. 16.

tionis, utpote in qua acerbissima ignominiosaque passus est Christus & tade occisus. Vide nunc in ciuitate pacis quomodo non habuerit pacem: in semetipso autem habuerit Christus. Animaduerte etiam, quomodo discipulis suis dum ante passionem pacem reliquerit, pacem commendauerit, & post resurrectionem suam iterum pacem obtulerit Christus, illi tamen ab extra pacem habuerunt nullam. Unde liquet nos quoque posse pacem possidere, & ab extra non habere, hoc est, non habendo pacem in pace esse. Nam quod Christus aduersa quaque, puta iniurias, contumelias, persecutiones, mortemque in ciuitate pacis pertulit, quibus illud significat, quam inter omnia haec sibi illata (quae nimirum non erant pacis) in pace illum fuisse, id est, pacem intra se ineffabilem possedisse? Sic Apostoli quoque suo modo in optima & tranquilla fuerunt pace, inter se ad omnes homines, licet essent secundum exteriorem hominem (vita diuina) non in pace, hoc est, inter inimicitias mundi huius, inter receptas & tolerandas persecutiones, poenas, probra, iniurias. Eodem modo & nos Christo debemus comparari, id est, simul pati, sed in Hierusalem, id est, in pace, ut quaeque aduersa, contraria, molestias, pressuras, vndeunque super nos venerint Christi amore feramus, in pace & aequanimitate constituti: nec aliam pacem expectemus, quam nullam ab extra nobis querere pacem. Pacem ab extra uocamus, ab omni quod molestum esset naturae, liberum esse. Hanc eo minus assequimur, quo magis pro illa certamus.

Porro haec sola pax vera est, pax animi, pax interna, quam inter aduersa & prospera inconcussam, imperturbatamque seruamus, ut inter utraque, & sine dignè, siue innocenter patiamur, perinde tranquillissimi simus. Ad hanc maximam sui ipsius abnegatio & mortificatio est necessaria. Non enim inuenitur *intra suauiter quiescentium*, nec rectè quaeritur fugiendo quaelibet grauamina, abijciendo molesta, procurando solatio, desiderata quaerendo, voluntatem propriam obtinendo: sed semetipsum vincendo, desiderijs renunciando, naturae inclinationes frangendo, aduersa fortiter ferendo, & nullam quietem, honorem, pacem ab extra temporalem discretè quaerendo. O quam longè discedunt à pace homines (quam tamen omnes amant & quaerunt) quoniam animi perturbationes fouent, dum sibi ipsi blandientes, suam (ut putant) pacem, suum bonum, suam quietem ab extra quaerunt, videlicet ut sine molestia uiuant, sine onere sint, dum vehementer curant, ut alij se emendent, ipsi portentur: alij intolerantiam ipsorum ferant, ipsi propriam immortificationem foueant, cum certissimum sit (ut ante dixi) veram pacem non consistere in non sentiendo contraria, sed patienter ferendo. Ad patienter autem, imò & gaudenter ferendum, amor Dei perfectus roborat, qui facit ut cuncta (alioqui grauia) aestimentur leuia. Si enim carnalis aut naturalis id facit amor, ut pro exigua siue honoris, siue gloriae, aut etiam voluptatis, diuitiarumve consecutione, homines multa & grandia (tametsi molesta) subeant, fatigentur laboribus, corporis commodo atque quiete destituantur, vitam denique periculis exponant quomodo is qui Dei feruet amore, Christo placere, eundemque imitari gestiens, omnem à se voluptatem, commodum temporale, & quicquid mundus miratur, non libenter abdicabit? Verum de hoc haec haec, quod Dominus passus sit in ciuitate pacis, quodque nos non debemus hic expectare (iuxta eiusdem monita) pacem, sed gladium, quod in mundo pressu-

pressuram habebimus, & quod hanc pressuram in Hierusalem, id est, in pace feramus, hoc est, cū nullam pacē habeamus, in pace simus, & in pace pati discamus. Reliquum est quod Dominus introiit gloriam suam ascendens in cœlum. Locus autem vnde ascendit, erat mons Oliueti. Per montem altitudo significatur perfectionis, in qua anima super omnia creata ascendere, & quodammodo supra seipsam debet eleuari, ad Deum aspirans, eidemq; adhærens, & mundum & quæ mundi sunt, sub pedibus habeat, ac velut è sublimi cuncta despiciat. Nemo altum ascendens montem, absque fatigatione & labore cacumen attingit: & qui contemplationis montem cupit ascendere, qui ad perfectionis anhelat fastigium, naturæ suæ primum inclinationes & retractsus vincat, affectumq; à creaturis abstrahat necesse est. In quo sanè labore haud exiguo, nec immodica pugna sudabit. Si tamen hunc ascenderit (ipse est mons Oliuarum) in quo sincerissimæ deuotionis, suauitatis, lætitiæ, pietatisq; oleum reperiet. Felix itaque hæc anima, quæ cum Christo passâ in Hierusalem, id est, quæ ita mortificata, adeoq; in Deum est resignata, vt inter quæcunque occurrentia aduersa in pace semper sit & tranquillitate, omnia de manu Domini accipiens, in nullo semetipsam quærens, naturam superâs, à creaturis recedens, cum Christo, aut potius ad Christum montem hunc ascendit Oliueti, vbi nihil ei restet, nisi in cœlum subinde ascensus. Quo nos perducatur qui cum Patre & Spiritu sancto Iesus Dei Filius viuit & regnat in secula benedictus, Amen.

Mons vnde
Christus a-
scendit quid
fignet.

IN SOLENNITATE PENTECOSTES.

De preparatione nostri ad Spiritus sancti receptionem, qui tribus inuenitur modis datus, Sermo 1.

Repleti sunt omnes Spiritu sancto. Actorum 2. Non propterea tantum charissimi hodie tam solenne agimus festum Pentecostes, quod olim ipso die discipulis missus sit, sed quod hodie quoque & omni tempore in orbem terrarum (vbi dignè præparatam inuenierit animam) mittatur Spiritus sanctus. Præparat autem se ad Spiritus sancti receptionem, qui desiderijs non minus ardentibus, quam humilibus eius in se aduentum exoptat, locumq; tanto hospite dignum præparat. Neque enim ignauis illabitur, neque enim in immundum occupatum, ve hospitium se recipit: sed vt per multa fuerit desideria inuitatus, præoccupat eos qui se concupiscunt. Meritò autem est desiderandus, cuius aded est necessaria utilitas, vt sine eo ne ad momentum quidem anima viuere queat: quæ etiam cū eius præsentia vegetetur, vitales tamen operationes, easq; potiores ad quas creata est, scilicet actiui & vniuiui amoris in Deum, sicut nō potest exercere nisi agente Spiritu sancto, ita easdem nisi in animam idoneâ, digneq; ad hoc præparatam non exerit Spiritus sanctus. Quapropter dixeram mundum nec occupatum Spiritui sancto hospitium præparandum. Verùm cū de huius hospitij, hoc est cordis munditia loquor, non solum eam impuritatem abiciendam puto, quæ est abominabilium peccatorum, qua prorsus excluditur Spiritus sanctus, sed impurarum affectionum quoque

Præparatio
ad Spiritus
sancti recep-
tionē ne-
cessaria quæ
fit.
Sapient. 6.

Cor quò
mundum
Spiritui sc̄to
præparandū
fit.